

1. Lausunnonantaja ja lausunnonantajan yhteyshenkilön tiedot:

Professoriliitto / Jorma Virkkala (jorma.virkkala@professoriliitto.fi)

2 Pidätkö ehdotettua opiskelijapalautteen rahoitustekijän lisäämistä osaksi rahoitusperusteita ja sille ehdotettavaa painoarvoa tarkoituksenmukaisena? Pidätkö rahoituksen laskennan perustaksi valittuja kysymyksiä tarkoituksenmukaisina?

Liitto ei pidä erityisen tarkoituksenmukaisena opiskelijapalautetta rahoitustekijänä rahoitusperusteissa. Koetulokset vuodelta 2013 osoittavat, että opiskelijoiden vastausaktiivisuudessa esiintyy suurta vaihtelua pienimmän ollessa 27 % ja suurimman 59 %. Vastausprosentilla olisi suurta merkitystä rahanjakoon. Tällaiset erot viittaavat siihen, että esiin ei saada mitenkään luetettavaa vertailua yliopistojen välillä opiskelijoiden mielipiteistä.

Mikäli opiskelijapalautte otetaan rahoitusperusteisiin, tulisi perusteen määräytyä maisteripalautteen pohjalta, ei kandidipalautteen pohjalta. Palautteen 3 %:n osuus on aivan liian suuri. Harkittaessa opiskelijapalautetta rahoitusperusteissa, tulee voida ottaa huomioon myös henkilöstön, erityisesti johtavan opetus- ja tutkimushenkilöstön mielipiteet rahoitusperusteissa. Näin ei ole tehty.

3. Pidätkö ehdotettua opiskelijapalautteen perusteella määräytyvän rahoituksen laskentamekanismia tarkoituksenmukaisena?

Kysymyksiä on 13, joissa kussakin 5 vaihtoehtoa eli yhteensä 65 vaihtoehtoa. Järjestelmä tuntuu aivan liian monimutkaiselta ja opiskelijan toimesta vaikeasti hallittavalta. Kysymyksissä on päällekkäisyyttä, joka vaikeuttaa vastaamista.

Yliopistojen prosentuaalinen pisteisiin perustuva laskukaava on sinänsä perustelulta.

Kuitenkin vastausprosentista riippuen esim. Hanken saa puolitoistakertaisen rahamäärän verrattuna Lappiin, vaikka tutkinto-opiskelijoita Lapissa on runsas 4.500 ja Hankenilla noin 2.000. Järjestelmä ei tunnu lainkaan toimivalta. Näin suuret, opiskelijakohtaisesti noin nelinkertaiset erot euroissa, eivät voi kuvata oikealla tavalla opiskelijoiden mielipiteitä.

4. Pidätkö ehdotettuja koulutusosion rahoitustekijöiden painoarvojen muutoksia tarkoituksenmukaisina?

Liito ei pidä tarkoituksenmukaisena koulutuksen rahoitustekijöiden painoarvojen ehdotettuja muutoksia. Liitto viittaa edellä opiskelijapalautteesta lausumaansa.

Mallissa korostuu liiaksi se rahoitusosuus eli 12 %, joka annetaan 55 pistettä opiskelleiden perusteella. Yliopistot ovat tehneet voitavansa opiskelijoiden opintojen edistämiseksi, mutta ne eivät voi kantaa sitä vastuuta, joka opiskelijoilla itsellään tulee olla.

Yliopistollinen tutkinto, erityisesti ylempi tutkinto, on keskeinen yliopiston ”tuote”. Rahoitusmallin tulee kannustaa juuri tutkintojen suorittamiseen. Suoritettujen tutkintojen painoarvoa rahanjaossa ei tule vähentää.

5. Pidätkö ehdotettua julkaisufoorumin ottamista rahoituksen laskennan perusteeksi, vertaisarvioituille julkaisuille ehdotettua laskentamekanismia ja vuosien 2015-2016 siirtymäkauden käyttöä tarkoituksenmukaisena?

Nykyinen malli jako kansainvälisiin referee-julkaisuihin ja muihin julkaisuihin ei ole kaikilta osin toimiva mm. siksi, ettei se kohtelee eri tienaloja aina tasapuolisesti.

Julkaisufoorumin aseman korostaminen on epäilemättä askel oikeaan suuntaan.

Julkaisufoorumissa tulee näkyviin tiedeyhteisön moninaisuus pääasiassa oikealla tavalla. Tässä vaiheessa on vaikeata arvioida, miten foorumin eri tasojen kertoimien skaalauksen tulisi asettua.

Työryhmä ehdottaa vuosiksi 2015 - 2016 siirtymäkautta, jolloin foorumin tasojen merkitys ei olisi kovin suuri. Tätä voidaan pitää oikeansuuntaisena kannanottona.

6. Pidätkö siirtymäkauden jälkeistä tutkimuksen laadun vahvempaa korostamista tarkoituksenmukaisena?

Pyrkimystä julkaisufoorumin mukaisten tasojen painoarvon ja erojen lisäämiseen siirtymäkauden jälkeen on pidettävä hyvänä.

7. Pidättekö muiden julkaisutasojen huomioimista rahoitustekijänä ehdotetulla tavalla tarkoituksenmukaisena?

Muut julkaisutasot tulee ottaa huomioon riittävästi, mikä näyttää tapahtuvankin suurelta osin. Muiden julkaisujen kautta yliopistojen yhteiskunnallinen vaikuttavuus tulee jossain määrin otetuksi huomioon.

8. Pidättekö tutkimusosioon liittyviä muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisena?

Muut tutkimusosion muutosehdotukset vaikuttavat perustelluilta.

Tässä yhteydessä on syytä kuitenkin todeta, että rahoitusmallin muutokset eivät saa olla itsetarkoitus. Muutosten on lähdettävä yliopistoyhteisön tarpeista ja lähtökohdista.

9. Pidättekö työryhmän muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisina?

Liitto ei vastusta työryhmän muita ehdotuksia.

10. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta rahoitusmallin tarkistamiseksi

Koulutuksen kokonaisuus 41 % rahoitusmallissa on liiton mielestä oikeaan osunut.

Tutkimuksen kokonaisuus 34 % on liian pieni. Tutkimuksen osuutta tulee liiton mielestä kasvattaa siirtämällä rahoitusta strategiaperusteisesta rahoituksesta tutkimukseen. Strategiaperusteinen rahoitus on harkinnanvaraista eikä siten läpinäkyvää. Työryhmä korostaa muissa kohdin läpinäkyvyyttä.

Tässä yhteydessä liitto vielä toteaa, että rahoitusmallin muutos ei vaikuta mitenkään yliopistolaitoksen kokonaisrahoituksen volyymiin. Se on turvattava muilla keinoin, kuten yliopistoindeksin säilyttämisellä.